

BESLUITENLIJST

Voorronde Open Huis

Datum: 9 mei 2019

Onderwerp: Presentatie Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht

Voorzitter: mw. A. van der Stijl

Griffier: mw. L. van Beek

Leden: dhr. R.E. Hallo (P21), dhr. H.J. Hoitink (De Liberalen), mw. J.M. Huijsman-Hartkamp (CDA), dhr. C.J. Kool (CDA), dhr. P. Lakerveld (CDA), dhr. F.A. Schenk (De Liberalen), dhr. J. Sterk (P21), mw. W. Toersen (De Liberalen), mw. I. Verhoef (P21), dhr. L.N. Vernie (CDA), dhr. A.W. Viskil (P21), mw. H.J. Visser (CDA), mw. N. van der Voort (P21), dhr. M. de Vries (De Liberalen), mw. A.R.H. Webbink (P21), mw. W. Zuidweg (P21)

Portefeuillehouder: mw. H.M. Spil (wethouder)

Ambtelijke ondersteuning: dhr. M. van Klaveren

Insprekers: dhr. W. Bakker, mw. R. van der Eerden

Korte samenvatting
bespreking:

De voorzitter opent de vergadering om 19.32 uur en heet iedereen welkom. Onderwerp van deze vergadering is presentatie Regionaal Historisch Centrum (RHC) Zuidoost Utrecht.

Wethouder Spil meldt dat het RHC een toelichting zal geven.

Als voorbeeld van informatie die uit de archieven naar voren komt, vertelt zij dat burgemeester De Vriendt in 1836 burgemeester van Odijk is geworden, maar de lonen niet heeft uitbetaald. Nadat hij in 1846 werd ontslagen is er een rechtszaak geweest en heeft hij vanaf 1860 vijf jaar in de gevangenis gezeten. Vrij snel daarna is hij overleden. Zij toont het boek waarin de notulen van de vergaderingen zijn opgenomen. In 1857 heeft de heer De Vriendt geld gedoneerd aan de gemeente.

Mevrouw Van der Eerden stelt dat niet alle bestuurders integer waren en deelt mee dat dezelfde burgemeester De Vriendt waarschijnlijk voor een groot deel verantwoordelijk is geweest voor de vernietiging van het historisch archief van Bunnik en Odijk.

Zij toont een recente kaart van de archiefdiensten in de provincie Utrecht, met Bunnik in het hart. Inmiddels heeft ook de gemeente Vijfheerenlanden zich aangesloten bij de RHC. De collectie van het RHC neemt toe van ruim vier naar vijf strekkende kilometer archief. Het RHC behoort tot de grotere archiefdiensten van de provincie, maar Het Utrechts Archief is de grootste. Het RHC bestaat sinds 1996 met vijf deelnemers waar Vianen als zesde gemeente is bijgekomen in 2014 en nu Vijfheerenlanden.

De RHC Zuidoost Utrecht zoekt een nieuwe naam en heeft daarvoor een prijsvraag uitgeschreven. Ook kunnen ideeën worden geventileerd voor de website die moet worden vernieuwd.

Juridisch-bestuurlijk is het RHC een Gemeenschappelijke Regeling (verbonden partij). Het is een bedrijfsvoeringorganisatie geleid door één bestuur waarin wethouders en burgemeesters van de aangesloten gemeenten zitten.

Het RHC heeft negen betaalde medewerkers (7 fte) en een grote groep van veertig vrijwilligers. Jaarlijks wordt een digitaal publieksbericht uitgebracht over de werkzaamheden van de vrijwilligers.

2018 was een kanteljaar met de evaluatie van het Beleidsplan 2013-2018 en het uitbrengen van het nieuwe beleidsplan 'Vooruit met het verleden'.

Uit de evaluatie is gebleken dat:

- het RHC zich in de afgelopen zes jaar heeft ontwikkeld tot een volwaardige

	<p>archiefdienst;</p> <ul style="list-style-type: none"> • het RHC voert de wettelijke taken op het gebied van informatiebeheer en de faciliterende taken op erfgoedgebied goed uit; • het RHC heeft tevreden klanten. <p>Het RHC heeft de afgelopen jaren grote stappen voorwaarts gezet, vooral op het gebied van digitalisering en het toegankelijk maken van de collectie. De meeste doelen uit de oude beleidsplannen zijn gehaald. De drie hoofdtaken zijn:</p> <p>I Beheer en Behoud;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toegankelijkheid • Digitalisering • Acquisitie • Preventie en conservering <p>II Toezicht en Advisering</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adviseren en faciliteren • Toezicht • E-depot • Overbrengen en/of uitplaatsen <p>III Dienstverlening en Cultuureducatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dienstverlening op afstand • Dienstverlening op locatie • Publieksactiviteiten en educatie • Publieksonderzoek. <p>Beheer en Behoud is de hoofdtaak waarin de minste tijd en het meeste geld in gaat zitten. Toegankelijkheid en digitalisering zijn de belangrijkste actielijnen. Alle overheidsarchieven van het RHC zijn geïnventariseerd. De achterstand op de inventarisatie van particuliere archieven is teruggebracht tot 6%. Alle inventarissen staan op internet (eigen website en landelijke platforms). Nadere toegangen worden zoveel mogelijk op internet gepubliceerd gekoppeld aan scans van originele stukken.</p> <p>Zij nodigt allen uit een kijkje te komen nemen in de schatkamer van RHC in Wijk bij Duurstede.</p> <p>Eind 2016 is in de raadzaal een symposium gehouden over het Kromme Rijngebied in de Middeleeuwen. Dit was het startschot van een aantal activiteiten die in 2022 moeten leiden tot een nieuw boek.</p> <p>Een andere hoofdtaak is het ontwikkelen van beleid voor een e-depot. Ook in dat opzicht was 2018 een kanteljaar.</p> <p>Op 25 april jl. heeft het RHC bestuur vergaderd en is gesproken over de komst van Vijfheerenlanden vanaf 2020 en de financiële gevolgen daarvan en de financiële gevolgen van het nieuwe beleid. De jaarrekening, de begrotingswijziging en de meerjarenbegroting zijn in ontwerp vastgesteld en liggen ter goedkeuring bij de zes gemeenten.</p> <p>In augustus 2019 is er een extra bestuursvergadering over de betekenis van de komst van Vijfheerenlanden, het e-depot en het personeelsbeleid. Zij toont een overzicht uit de Meerjarenbegroting 2020 waarin de kostenontwikkeling sinds 2016 wordt weergegeven. Door het nieuwe beleid en de komst van twee extra medewerkers zijn de kosten voor Bunnik gestegen met € 17.000,00. Door de toetreding van Vijfheerenlanden is er sprake van een efficiencyvoordeel, met een voordeel voor Bunnik van ongeveer € 7.000,00. Hierdoor wordt het extra bedrag voor het nieuwe beleid € 10.000,00 structureel.</p> <p><u>De heer Bakker</u> meldt dat informatiebeheer altijd vrij statisch is geweest vanwege de papieren archieven. Door digitaal archiveren verloopt dit. De nieuwe Archiefwet (2020/2021) sluit beter aan bij de moderne informatiesamenleving. Voor de gemeente heeft de verordening op de overbrengingstermijn de grootste impact, omdat deze wordt teruggebracht van twintig naar tien jaar. Dit betekent dat gemeenten informatie sneller op een openbare plek beschikbaar moeten stellen en digitale dossiers binnen tien jaar moeten overbrengen naar een digi-</p>
--	--

	<p>taal archief.</p> <p>De Wet open overheid vervangt de WOB en dwingt overheden om informatie sneller en actiever openbaar te maken.</p> <p>Met de nieuwe digitale werkwijze en het e-depot kan het RHC gemeenten helpen hun documenten snel openbaar te maken.</p> <p>Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is een ministerieel besluit dat de invoering van de Omgevingswet moet ondersteunen. Dit zal meer ketensamenwerking vereisen. Hoe meer wordt samengewerkt, hoe diffuser de informatie wordt opgeslagen. Het is van belang dat informatie zo wordt gearchiveerd dat ook de toekomstige generatie er toegang toe heeft.</p> <p>Binnen de VNG is een aantal grote projecten ten aanzien van digitaal archiveren, te weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Common Ground: door het scheiden van de data en de verwerking ervan kan meer interactie worden geboden; • open raadsinformatie: raadsinformatie wordt beschikbaar gesteld als open data zodat anderen er iets mee kunnen doen; • Digitale archieven op orde: het verzamelen van best practices van de archiefdiensten, gemeenten en provincies. <p>Het e-depot is een digitale archiefbewaarplaats waarvan de informatie openbaar is en een 'verplichting' is vanuit de Archiefwet.</p> <p>Het RHC is gespecialiseerd in het ontsluiten van informatie naar de burger. Dit vereist actie op het gebied van de kwaliteit van data, wat extra expertise en mankracht vraagt bij het RHC.</p> <p>In het eerste kwartaal van 2019 is een marktverkenning naar het e-depot uitgevoerd. Er is voldoende budget om een pilot van twee jaar te starten. In het derde kwartaal wordt een notitie over de strategische inpassing aan het bestuur voorgelegd. Daarna wordt de pilot verder voorbereid zodat deze kan worden uitgevoerd tussen 2020-2021 waarna in 2022-2023 de realisatie van een digitale archiefbewaarplaats mag worden verwacht.</p> <p>Hij ontzorgt en ondersteunt de gemeenten bij het op orde krijgen van hun informatiehuishouding. De gemeenten moeten zoveel mogelijk samenwerken om problemen zoveel mogelijk op te lossen.</p> <p><u>De heer Van Klaveren</u> geeft aan dat Bunnik al ruim tien jaar op de digitale weg is en een hybridesituatie heeft (zowel papier als digitaal). Er wordt steeds meer overgegaan op digitaal vastleggen.</p> <p>Inmiddels zit 80% van de archiefwaardige informatie in het zaakstelsel. De laatste 20% wordt een uitdaging.</p> <p>De werkzaamheden van archiefmedewerkers zijn veranderd, omdat de behandelend ambtenaar de stukken opneemt in het zaakstelsel. De archiefmedewerker is meer informatieregisseur en ondersteuner geworden. Op informatiebeheer heeft de gemeente maar 3 fte, wat een uitdaging is.</p> <p>Het college heeft besloten dat binnenkomende papieren documenten mogen worden vervangen door digitale documenten door ze te scannen. Na een aantal maanden worden de papieren documenten vernietigd.</p> <p>Met het KIDO-onderzoek (Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden) is gekeken hoe de informatiehuishouding van gemeenten ervoor staat. De gemeente Bunnik had het hoogste cijfer van de regio (5,4). Dit is volgens de auditor zorgwekkend, maar omdat nog grote stappen kunnen worden gezet ook zeer veelbelovend. Het is een uitdaging om alle aanbevelingen uit te voeren.</p> <p>Informatie staat tegenwoordig overal. Er wordt gebruikgemaakt van websites en portalen die minder inzichtelijk zijn. Er moet grip worden gekregen op het applicatie- en informatielandschap. Alle informatie moet in de juiste archiefwaardige systemen worden opgenomen. Als de informatie in de juiste systemen zit, kan eenvoudig worden aangesloten op het e-depot en kan het worden overgedragen aan het RHC.</p> <p>Recent is gebleken dat zakelijke sms- en WhatsAppberichten onder de WOB vallen en daarmee onderdeel van het dossier moeten zijn. Het is een uitdaging</p>
--	--

hoe dergelijke informatie in het zaakstelsel komt. Hierover wordt ook door de VNG nagedacht en regionaal wordt met het RHC gekeken of hier een voorstel voor kan worden gemaakt.

De gemeente moet zich voorbereiden op aansluiting op het e-depot. Gekeken wordt naar de aanpak van de gevolgen van de nieuwe wet- en regelgeving. Geborgd moet worden dat informatie compleet is. Het applicatielandschap wordt geïnventariseerd. Het beleid en de procedures moeten worden geactualiseerd en geborgd. Er moet vaardigheid worden gecreëerd in de organisatie. Bunnik wil deelnemen aan de pilot e-depot en wil samenwerken met het RHC en de RHC-deelnemers.

De heer Kool vraagt of het RHC voorbereid is op het overbrengen van digitale archieven en of het daar capaciteit en netwerken voor heeft.

Hoe is het back-upstelsel geregeld?

Hij heeft vernomen dat papier de beste manier is om gegevens te bewaren, omdat de gegevens op gegevensdragers na verloop van tijd verdwijnen. Hoe wordt dit ondervangen?

De heer Bakker bevestigt dat papier de meest veilige drager is. Binnen de ICT is de tape de meest veilige drager. Een e-depot is ontwikkeld op het OASIS-model dat werkt met veel mechanismen tegen bitrot. Informatie in een e-depot wordt twee- of viermaal opgeslagen en gecontroleerd.

De back-ups van de RID zijn goed geregeld. De jaarback-up wordt permanent bewaard. Het e-depot wordt niet geback-up, maar is een continue back-up.

Hij is de functionaris die de gemeenten en het RHC voorbereidt op het digitaal archiveren.

De heer Kool informeert wat het digitaal archiveren aan investeringen vergt.

De heer Bakker geeft aan dat het lastig is om exact uiteen te zetten hoeveel medewerkers nodig zullen zijn en wat voor effect het heeft op de hele organisatie. De komst van Vijfheerenlanden geeft veel werk waarvoor de gemeente zelf betaalt. Daar komt bij dat binnen nu en zeven jaar zeven van de negen medewerkers met pensioen gaan. Dan moet in beeld worden gebracht welke formatieplaatsen nodig zijn.

De heer Hoitink vraagt of er regels zijn voor wat wel of niet wordt bewaard.

Mevrouw Van der Eerden antwoordt dat de overheid moet voldoen aan de Archiefwet en wettelijke selectielijsten waarin is vastgelegd wat moet worden bewaard. Er wordt zoveel mogelijk binnen dat kader geopereerd. De Archiefinspecteur kijkt met de gemeenten wat voor permanente bewaring in aanmerking komt. De gemeente heeft hier weinig vrijheid in.

Mevrouw Visser informeert wat het criterium is om stukken te deponeren bij het RHC.

Mevrouw Van der Eerden geeft aan dat veel welkom is. Van de vier strekkende kilometer archief is ongeveer 80% overheidsarchief. Het RHC vindt het belangrijk dat archieven en collecties van belangrijke organisaties die voor de historie en de cultuur van de streek van belang zijn, worden bewaard. Particuliere archieven vormen een belangrijke aanvulling op het overheidsarchief en dit is onmisbaar voor het beeld van hoe de samenleving heeft gefunctioneerd.

De heer Bakker vult aan dat geen materiële zaken worden opgeslagen.

Wethouder Spil wijst erop dat de raadsrapporteurs alle stukken hebben ontvangen en kunnen worden bevestigd door hun collega-raadsleden.

	<p><u>De voorzitter</u> sluit de vergadering om 20.30 uur en wijst allen op de stukken die ter inzage op de tafel liggen. Zij bedankt allen voor hun inbreng en aanwezigheid.</p>
--	---

Besproken in technisch overleg d.d. 6 juni 2019	Vastgesteld d.d. 6 juni 2019
---	------------------------------